

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Jany Vyletové a soudců Mgr. Timma Šmehlíka a JUDr. Anny Grimové ve věci

žalobce:

██████████ IČO ██████████
sídlem ██████████
zastoupený advokátem JUDr. Jaroslavem Poláčkem
sídlem nám. Republiky 53, 530 02 Pardubice

proti

žalované:

CETINA a KENAUR s.r.o., IČO 26315114
sídlem Vřesová 494, 330 08 Zruč-Senec
zastoupená advokátem JUDr. Ing. Miroslavem Kalousem
sídlem Švihovská 10, 301 00 Plzeň

o 652 593,40 Kč s příslušenstvím

o odvolání žalobce do rozsudku Okresního soudu Plzeň-sever ze dne 31. 5. 2024, č. j. 308 C 62/2015-569

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku I a II potvrzuje.
- II. Ve výroku III se rozsudek soudu prvního stupně mění tak, že žalobce je povinen zaplatit žalované náhradu nákladů řízení ve výši 543 023,20 Kč k rukám zástupce žalované do tří dnů od právní moci rozsudku.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Shora citovaným rozsudkem soud prvního stupně zamítl žalobu o zaplacení částky 652 593,40 Kč s příslušenstvím (výrok I), a uložil žalobci povinnost nahradit žalované náklady řízení ve výši 898 562 Kč (výrok III) a státu náklady ve výši 1 504,30 Kč (výrok II). Nárok žalobce vycházel ze smlouvy o dílo uzavřené mezi účastníky 16. 6. 2014 na provedení dlaždičských a stavebních prací v sektoru A, B, C a parkoviště na pěší zóně [REDAKCE]. Sjednaná cena za dílo byla 6 342 246,50 Kč. Sektor A měl být podle smlouvy prováděn v době od 1. 7. 2014 do 31. 8. 2014 a sektor B v době od 1. 7. 2014 do 12. 10. 2014. Práce na sektoru C a parkoviště žalobce nezahájil. Žalobce se domáhal zaplacení odměny za provedené práce a základě 4 faktur, faktury č. [REDAKCE] na 124 866 Kč, faktury č. [REDAKCE] na 458 727,40 Kč a faktury č. [REDAKCE] na 301 996 Kč a faktury č. [REDAKCE] na 92 000 Kč představující kompenzaci za náklady, které žalobci vznikly nepřipraveností podkladu pro provádění prací. V době rozhodování soudu prvního stupně přezkoumávaným rozsudkem již bylo pravomocně rozhodnuto o žalobě na zaplacení částky 324 996 Kč, což představovalo plnění z faktury č. [REDAKCE] ve výši 301 996 Kč a 23 000 Kč z faktury č. [REDAKCE]. Předmětem řízení tak zůstala částka 652 593,40 Kč. Soud prvního stupně dovodil, že smlouva o dílo byla platně uzavřena a k jejímu zániku došlo na základě nemožnosti plnění předmětu díla žalobcem pro jednáni žalovaného, který na další práce přizval jiné firmy. Vzhledem k závěrům dovolacího soudu soud prvního stupně uzavřel, že k automatickému odstoupení od smlouvy o dílo pro nesplnění platební povinnosti žalobcem nedošlo, účastníci takovou vůli skutečně neprojevali. Nárok uplatněný žalobcem soud prvního stupně shledal důvodný, protože byly splněny pro zaplacení ceny za části provedeného díla smluvní podmínky. Uzavřel, že případná vadnost díla v rozsahu odsouhlasených prací neměla vliv na vznik nároku žalobce na zaplacení ceny. Za důvodný soud prvního stupně považoval i nárok žalobce na zaplacení částky 69 000 Kč z faktury č. [REDAKCE]. Pohledávku žalované, kterou uplatnil jako procesní obranu soud prvního stupně hodnotil jako určitou, započitatelnou a nepromlčenou. Dospěl k závěru, že nárok žalované na smluvní pokutu mohl vzniknout až po porušení povinnosti předat dílo 12. 10. 2014, tedy ode dne následujícího. K té době připočetl dobu, kdy neprovedení díla nezavinil žalobce, ale žalovaná. Podle údajů ve stavebním deníku to bylo 27 dnů. Proto žalované vznikl nárok na smluvní pokutu až od 7. 11. 2014, a to ve výši 31 711,23 Kč denně. Nárok na smluvní pokutu jen za období od 7. 11. do 28. 11. 2014 převyšuje žalovanou částku. proto soud žalobu zamítl, protože pohledávka žalobce zanikla započtením vzájemné pohledávky žalované. Další nároky, které žalovaná uplatňovala na svoji obranu (nárok na náhradu škody a na výdaje zaplacené jiným firmám) již soud prvního stupně z toho důvodu nehodnotil.
2. Rozsudek napadl včasným odvoláním žalobce. Uváděl, že soud prvního stupně správně dovodil, že ke zrušení smlouvy odstoupením pro prodlení se zaplacením faktury nedošlo. Smluvní vztah skončil pro nemožnost plnění, žalobce nemohl pokračovat ve dlaždičských pracích, protože vydláždění úseků, které měl zhotovit, bylo generálním zhotovitelem, společností S [REDAKCE] s.r.o., i žalovanou zadáno jiným firmám. Smluvní vztah tak skončil ke dni 12. 12. 2014, to je k poslednímu zápisu žalobce jako zhotovitele ve stavebním deníku. Tím zanikla i ujednání o smluvní pokutě. Nárok žalované na zaplacení smluvní pokuty nevznikl. Ujednání o ní je neurčité a v důsledku toho neplatné. Bod 4 neobsahuje žádná data a žádný článek 4 o době plnění, není ve smlouvě uveden. Není tak zřejmé, k jakým datům se ujednání o smluvní pokutě vztahuje. Navíc žalovaná vyzvala k zaplacení smluvní pokuty až po zániku smlouvy. Zdůraznil, že žalobce nemohl zahájit provedení díla 1. 7. 2014, ale započal o 2 kalendářní měsíce později pro nepřipravenost podkladů. Odkazoval na výpověď svědků [REDAKCE] a [REDAKCE]. Navíc žalovaná dávala žalobci nesprávné technologické pokyny k provedení dláždění beze spár, které pak změnila. Tím došlo k dalšímu zpoždění. Ze stavebního deníku nelze dovodit žádné spolehlivé údaje, které by potvrdily správnost vyúčtování smluvní pokuty žalovanou. Trval na vznesené námitce promlčení případného nároku žalované na smluvní pokutu i dalších nároků podle obrany žalované. Navrhoval změnu napadeného rozsudku.
3. Žalovaný k odvolání žalobce uváděl, že není rozhodné, kdy byla smluvní pokuta vyúčtována

v souvislosti s obsahem smlouvy, podle které nárok vznikl. Připomínal, že dílo bylo prováděno žalobcem vadně. Navrhoval potvrzení napadeného rozsudku.

4. Odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně, včetně předcházejícího řízení, přihlédl k důvodům uvedeným v odvolání žalobce a dospěl k závěru, že rozhodnutí soudu prvního stupně je věcně správné.
5. Soud prvního stupně správně zjistil skutkový stav, který nedoznal změny ani v odvolacím řízení, a proto z něj odvolací soud vycházel. Jeho podstatou je uzavření smlouvy o dílo mezi účastníky 16. 6. 2014 na provedení dlaždičských a stavebních prací na pěší zóně [REDAKCE] žalobcem pro žalovanou, která byla subdodavatelem pro generálního zhotovitele – společnost S [REDAKCE] s.r.o. Investorem bylo město [REDAKCE]. Byla sjednána cena za dílo pro jednotlivé sektory prací, z toho žalobce pracoval pouze v sektoru A a B, další část díla neprováděl. Dílo mělo být prováděno od 1. 7. 2014, ale na samém počátku došlo k výraznému zpoždění s prováděním díla zaviněním žalované společnosti, a to v průběhu července do začátku srpna 2014 celkem 27 dnů, jak zjistil soud prvního stupně ze zápisů ve stavebním deníku. Žalobce tvrdil, že šlo o dobu delší. Nejprve v podání z 7. 6. 2016 uváděl žalobce (č. l. 88 spisu), že počáteční zpoždění trvalo 30 dnů, ve své výpovědi už uváděl, že si přesně nepamatuje, a při jednání odvolacího soudu neuvedl další dny, kromě označených podle zápisu ve stavebním deníku. Svědek [REDAKCE] který vystupoval za generálního zhotovitele – společnost S [REDAKCE] s.r.o. ve své výpovědi uváděl, že šlo o zpoždění pro nedostatečný podklad asi měsíc a půl a začalo se až koncem srpna, posunul se termín dokončení celého díla. Svědek [REDAKCE] zaměstnanec žalobce, ve své výpovědi uvedl, že se začalo asi o 20 dnů později, v další výpovědi uvedl, že se na začátku července nemohlo začít, že to bylo možné až za 10 dnů, pak byly další problémy, zpoždění bylo tak šest týdnů. Není pochyb o tom, že žalobce nemohl vykonávat práce již od 1. 7. 2014, jak bylo sjednáno ve smlouvě. Doba, kdy tomu tak bylo, se však z jednotlivých důkazů lišila. Výpověď svědka [REDAKCE] že práce začaly až koncem srpna 2014, vyvrací zápisy ve stavebním deníku, podle kterých nejméně od 4. 8. 2014 žalobce práce prováděl. Takové zjištění odpovídá i tvrzení žalobce v jeho shora uvedeném podání. Odvolací soud z provedených důkazů shodně se soudem prvního stupně zjistil, že žalobce prokázal, nepřipravenost pracoviště, pro kterou nemohl dílo provádět, v trvání 27 dnů, převážně v měsíci červenci 2014, jak prokazují zápisy ve stavebním deníku, a jak je soud prvního stupně přesně vymezil.
6. Soud prvního stupně také správně zjistil, že žalobce zaznamenal provedené práce za dobu od 26. 8. do 25. 9. ve faktuře č. [REDAKCE] za 124 866 Kč, práce za dobu od 26. 9. do 25. 10. 2014 ve faktuře č. [REDAKCE] za 458 727,40 Kč a prokázal dohodu se žalovanou o kompenzaci 3 x po 23 000 Kč za nepřipravenost podkladu pro provádění díla (viz opět zápis ve stavebním deníku). Provedení prací v označených fakturách bylo odsouhlaseno žalovanou v souladu s ujednáním ve smlouvě. Závěr soudu prvního stupně o tom, že je žalovaná povinna zaplatit žalobci celkem 652 593,40 Kč je proto správný.
7. Obrana žalované společnosti spočívala v tom, že si započítla proti pohledávce žalobce svoji pohledávku za žalobcem na zaplacení smluvní pokuty za pozdní předání díla v souladu se smlouvou, pohledávku ve výši 1 404 303,18 Kč představující odměnu za dílo jiným firmám, a pohledávku ve výši 1 300 803,18 Kč jako náhradu škody vzniklou tím, že žalobce stavbu 25. 1. 2015 opustil, aniž by odstranil vady svého díla. Tuto pohledávku na zaplacení smluvní pokuty uplatnila žalovaná při jednání před soudem prvního stupně dne 31. 1. 2017 (č. l. 131) jako procesní obranu, tedy do výše pohledávky žalobce i projevila vůli k započtení vzájemných pohledávek. Zároveň dopisy ze dne 1. 2. 2017 a 8. 2. 2017 adresovanými žalobci provedla vyúčtování smluvní pokuty a podáním ze dne 10. 2. 2017 doručeným soudem 13. 2. 2017 a doručeným soudem žalobci 14. 2. 2017 projevila vůli k započtení vzájemných pohledávek. Odvolací soud sdílí závěr soudu prvního stupně o tom, že námitka promlčení aktivní pohledávky žalované na smluvní pokutu není promlčena. Právo na smluvní pokutu bylo možné uplatnit u soudu uplynutím lhůty k předání díla, to je nejdříve od 12. 10. 2014 (bez ohledu na zpoždění), a

od 7. 11. 2014 při zohlednění této doby. Pokud žalovaná svůj nárok na smluvní pokutu uplatnila u soudu v podání z 10. 2. 2017, včetně projevu vůle k započtení pohledávek, pak svoji pohledávku uplatnila včas.

8. Odvolací soud shodně se soudem prvního stupně považoval ujednání o smluvní pokutě ve smlouvě o dílo za ujednání platné. I když žalobce namítal neurčitost ujednání v odkazu na článek 4, který dobu předání díla neobsahuje, taková vada nemá za následek neplatnost jednání, ale jeho zdánlivost (§ 553 odst. 1 občanského zákoníku), a k takovému ujednání se nepřihlíží. Při posuzování výtky žalobce, je třeba vycházet z ustanovení § 578 občanského zákoníku, podle kterého chyby v psaní nebo v počtech nejsou právnímu jednání na újmu, je-li jeho význam nepochybný. V tomto případě bylo zcela nepochybně sjednáno právo žalované na smluvní pokutu ve výši 0,5 % z celkové ceny díla za každý den prodlení při porušení povinnosti žalobce předat dílo nebo jeho část do dat uvedených v článku 4. Správně mělo být uvedeno v článku VI. Protože v článku VI je uvedena doba předání jednotlivých částí díla, a v jiné části smlouvy se takové údaje nevyskytují, jde nepochybně o chybu v psaní, která nemůže být na újmu ujednání o smluvní pokutě, jinak zcela jasnému a srozumitelnému. nejde tak o vadu, která by způsobila zdánlivost ujednání o smluvní pokutě.
9. Soud prvního stupně také správně v souladu se závěry dovolacího soudu uzavřel, že ve vztahu ke smluvní pokutě jde o pohledávku započitatelnou jako pohledávku nikoliv neurčitou a nejasnou. Shodně se soudem prvního stupně odvolací soud uzavřel, že smlouva o dílo nezanikla automatickým odstoupením, podle čl. V bod 11 smlouvy o dílo a odkazuje na odůvodnění tohoto závěru soudem prvního stupně. Ostatně žalobce ve svém odvolání tento závěr nezpochybnil. K zániku smlouvy došlo pro následnou nemožnost plnění k 12. 12. 2014, jak uváděl sám žalobce. Následná nemožnost plnění má za následek to, že smlouva zanikne ex nunc. Za dobu do zániku smlouvy byla smlouva soudem prvního stupně i soudem odvolacím shledána za jednání bez vad. Žalobci náležela cena za do té doby provedené dílo a žalované je třeba přiznat právo na smluvní pokutu ve smlouvě sjednanou do doby zániku smlouvy. Obrana žalobce, že smlouva zanikla a žalovaná nemá na smluvní pokutu právo, protože ji vyúčtovala po zániku smlouvy, není důvodná. Je pravdou, že smluvní pokuta byla sjednána ve výši 0,5 % denně z celkové ceny díla. Žalobce však prováděl dílo toliko v rozsahu sektoru A a B, v dalším provádění díla mu bylo bráněno žalovanou. Proto odvolací soud vypočetl smluvní pokutu jen ve výši ceny díla v rozsahu sektoru A a B. Cena za sektor A byla sjednána ve výši 1 492 562 Kč a dílo mělo být hotovo do 31. 8. 2014. Pro zohlednění 27 dnů zpoždění pak mělo být hotovo do 27. 9. 2014. Doba od 28. 9. do 10. 12. 2014 činí 73 dnů a při pokutě 7 462,18 Kč denně by činila 544 785 Kč. Cena za práce v sektoru B byla sjednána ve výši 2 517 305 Kč a dílo mělo být hotovo do 12. 10. 2014. Při zohlednění 27 dnů zpoždění do 7. 11. 2014. Doba od 8. 11. do 10. 12. 2021 činí 32 dnů a při pokutě 12 536 Kč denně by činila smluvní pokuta za tuto dobu 413 688 Kč. I při tomto výpočtu smluvní pokuty by výše této pohledávky přesahovala výši pohledávky žalobce za žalovanou. Jestliže soud prvního stupně dospěl k závěru, že pohledávka žalobce zanikla započtením s pohledávkou žalované společnosti, odvolací soud jeho závěr sdílí. Pak také výrok I. rozsudku soudu prvního stupně, kterým byla žaloba zamítnuta, jako věcně správný podle § 219 o. s. ř. potvrdil, a to včetně správného výroku pod bodem II o náhradě nákladů státu. Dalšími nároky uplatněnými na obranu žalované společnosti nebylo nutné se zabývat.
10. Jinak je tomu po přezkoumání výroku pod bodem III o náhradě nákladů řízení mezi účastníky. I když žalované společnosti vzniklo právo na náhradu nákladů řízení (§ 142 odst. 1 o. s. ř.), lze jí přiznat právo jen na náhradu nákladů účelně vynaložených. Náklady představuje odměna advokáta a soudní poplatky. Soud prvního stupně pochybil, pokud za jeden úkon právní pomoci přiznal žalované odměnu vždy ve výši 13 200 Kč, i když se tarifní hodnota vycházející z výše peněžitého plnění v době započetí úkonu měnila, a přiznal odměnu i za úkony, za které odměna advokátovi podle advokátního tarifu (vyhl. č. 177/1996 Sb.) nenáleží. Za řízení před soudem prvního stupně na samém počátku činila odměna advokáta 12 300 Kč za jeden úkon právní pomoci. Odměna nepochybně náleží za převzetí a přípravu zastoupení a podání odporu včetně

jeho odůvodnění, účast na 11 jednání (8. 4. 2016, 27. 5. 2016, 19. 8. 2016, 1. 11. 2016, 31. 1. 2017, 17. 3. 2017, 12. 5. 2017, 21. 7. 2017, 6. 10. 2017, 29. 8. 2017, 18. 8. 2017), z toho ve 4 případech jednání přesáhlo 2 hodiny, to je 15 úkonů právní pomoci, dále za vyjádření ze dne 10. 2. o započtení pohledávek, písemný závěrečný návrh, celkem 19 úkonů právní pomoci po 12 300 Kč, to je 233 700 Kč a 19 režijních paušálů po 300 Kč, to je 5 700 Kč. Odvolací soud nepřiznal žalované právo na odměnu za podání o označení důkazů, kdy žalovaná po poučení soudem tyto důkazy při jednání neoznačila, požádala o lhůtu a za následující podání jí tak odměna nenáleží (podání z 12. 5. 2016, 16. 6. 2016, 1. 9. 2017). Soud nepřiznal žalované také odměnu za nahlížení do spisu v 7 případech. Takový úkon není obsahem ustanovení § 11 advokátního tarifu. Pokud by se mělo jednat o úkon obdobný, pak lze přiznat odměnu za nahlížení do spisu v takovém případě, který by byl shodný s nahlížením do spisu nutným k jeho prostudování při skončení vyšetřování v trestním řízení. Takový úkon zástupcem žalované proveden nebyl. V odvolacím řízení činilo peněžité plnění, které bylo napadeno odvoláním žalované, částku 423 229,70 Kč, odměna za jeden úkon právní pomoci je 10 060 Kč a dále žalované náleží odměna za účast na odvolacím jednání za 12 300 Kč, to je 22 360 Kč a 600 Kč za dva režijní paušály. Předmětem dovolacího řízení bylo plnění ve výši 423 229,70 Kč a 229 363,70 Kč, za což náleží odměna advokáta ve výši 10 940 Kč a 300 Kč režijní paušál. V dalším odvolacím řízení náklady žalované nevznikly. Konečně v posledním řízení před soudem prvního stupně náleží žalované odměna advokáta za účast na jednání dne 17. 12. 2021, 13. 5. 2022, 30. 9. 2022, 9. 12. 2022, 14. 3. 2023, 21. 7. 2023, 16. 2. 2024 a 31. 5. 2024, z toho jedno jednání přesahovalo 2 hodiny, to je 9 úkonů právní pomoci ve výši 10 940 Kč (z částky 652 593,40 Kč), vyjádření z 2. 2. 2022 a 4. 4. 2022, které bylo provedeno k výzvě soudu, vyjádření 9. 12. 2022, závěrečný návrh a porada s klientem po dovolacím řízení, to je 4 úkony právní služby po 10 940 Kč, celkem 13 úkonů, to je 142 220 Kč a 9 režijních paušálů 3 900 Kč, celkem 146 120 Kč. Soud nepřiznal žalované odměnu za 6 porad s klientem, které nebyly nezbytné a byly prováděny v průběhu řízení před některými jednáními. Takové náklady jsou součástí odměny za převzetí věci a účasti na jednání. Nepřiznal také odměnu za vyjádření 8. 6. 2022, 14. 2. 2022 a 18. 5. 2023, která obsahovala sdělení, která mohla přednést žalovaná při jednání. Náklady žalované představující odměnu advokáta činí 419 720 Kč, což spolu s náhradou za DPH 88 141,20 Kč činí 507 861,20 Kč a k tomu soudní poplatek z dovolání 14 000 Kč a odvolání 21 162 Kč, 543 023,20 Kč. Odvolací soud proto podle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. změnil výrok II rozsudku soudu prvního stupně tak, že uložil žalobci nahradit žalované náklady řízení ve výši 543 023,20 Kč.

11. Rozhodnutí o nákladech odvolacího řízení vychází z ustanovení § 224 odst. 1 ve vztahu k § 142 odst. 1 o. s. ř. za situace, kdy se žalovaná práva na náhradu nákladů odvolacího řízení vzdala.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze za podmínek uvedených v ustanovení § 237 o. s. ř. podat dovolání do dvou měsíců od jeho doručení prostřednictvím Okresního soudu Plzeň-sever k Nejvyššímu soudu v Brně.

Plzeň 22. listopadu 2024

JUDr. Jana Vyletová v. r.
předsedkyně senátu